

บริบทชุมชนกับการดำเนินงานเสียงตามสายเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ
อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

Investigation of the Community Context and Wire Broadcasting in
Prongmadua Subdistrict Municipality, Nakhon Pathom

ณัชชา ศิริรัตนาร

สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
natcha.thorn@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัย เรื่อง บริบทชุมชนกับการดำเนินงานเสียงตามสายเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ผลการศึกษาโดยพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาบริบทชุมชนเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ 2) เพื่อศึกษาการดำเนินงาน เสียงตามสายเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ พื้นที่ศึกษา คือ หมู่ 1 และหมู่ 5 เทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ กำหนดผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้นำชุมชนและประชาชนที่มีส่วนร่วมดำเนินงานเสียงตามสาย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การสัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง การสัมภาษณ์กลุ่ม การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนโพรงมะเดื่อมีการรวมกลุ่มของประชาชนที่มีความเข้มแข็ง สามารถนำกลุ่มชุมชนเข้ามามีส่วนสนับสนุนการดำเนินงานเสียงตามสาย อย่างไรก็ตามชุมชนยังขาดการบริหารจัดการทั้งในส่วนของ คน เงิน งาน และเครือข่าย เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการเสียงตามสายแบบมีส่วนร่วม

คำสำคัญ: เสียงตามสาย, การมีส่วนร่วม, บริบทชุมชน

Abstract

The research is a qualitative research. Analyzed results by using descriptive analysis technique which objectives were to: 1) study the context in Prongmadua Subdistrict Municipality and 2) study the operation of wire broadcasting in Prongmadua Subdistrict Municipality. The area of the study was at Moo 1 and Moo 5 in Prongmadua Subdistrict Municipality, Amphoe Muang, Nakhon Pathom. The key informants were the community leaders and people who participated in the community development. The research tools were the analysis of relevant literatures, a semi-structure interview, a focus group discussion, and a participant observation. The result found that Prongmadua subdistrict municipality had strong communities that helped support for the wire broadcasting, however, the communities still lacked of the management of people, money, work flow, and network that could bring about the wire broadcasting participatory management.

Keywords: wire broadcasting, participatory, community context

1. บทนำ

เทศบาลตำบลโพรงมะเดื่ออยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง และอยู่ไกลจากตัวเมืองเพียง 10 กิโลเมตร เนื้อที่เขตการปกครองเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ มีทั้งหมด 14.8 ตารางกิโลเมตร เสียงตามสายเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อได้ก่อตั้งในปี พ.ศ. 2545 จนถึงปัจจุบันกว่า 12 ปี พบว่าการดำเนินงานที่ผ่านมายังไม่มีการสำรวจความพึงพอใจจากประชาชนเกี่ยวกับการจัดการกระจายเสียง เนื้อหา รูปแบบ ช่วงเวลา และทำการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในเชิงนโยบายค่อนข้างน้อยมาก รวมทั้งการร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับสภาพปัญหาการทำงานเสียงตามสายที่เกิดขึ้น ทำให้ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจ โดยเฉพาะความรู้ที่ร่วมในการเป็นเจ้าของ

ด้านสถานที่ตั้งเครื่องกระจายเสียงที่ตั้งอยู่ในอาคารเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อนั้น ทำให้การเข้าถึง หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการของประชาชนนั้นไม่สะดวก รวมถึงการเปิดช่องทางในการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานเสียงตามสายค่อนข้างน้อย ทำให้ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานเสียงตามสาย ประกอบกับช่วงเวลาในการกระจายเสียง ไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิต การประกอบอาชีพ ช่วงเวลาการพักผ่อน และรูปแบบการนำเสนอไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

จากที่กล่าวมาเบื้องต้นเป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งว่า บริบทชุมชนเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อกับการดำเนินงานเสียงตามสายเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อเป็นอย่างไร เพื่อให้ได้บริบทชุมชนที่สนับสนุนการดำเนินงานเสียงตามสาย และนำไปพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการเสียงตามสายแบบมีส่วนร่วมเพื่อการส่งเสริมสุขภาพชุมชนเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อต่อไป โดยบทความวิจัยเรื่อง บริบทชุมชนกับการดำเนินงานเสียงตามสายเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ เป็นเพียงส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการเสียงตามสายแบบมีส่วนร่วมเพื่อการส่งเสริมสุขภาพชุมชนเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยที่อยู่บนกรอบการศึกษาบริบทชุมชนเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อเพื่อการศึกษาดำเนินงานเสียงตามสายเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ ดังนั้นแนวคิดหลักที่ผู้วิจัยนำมาเป็นกรอบในการวิจัยประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนและองค์ประกอบของชุมชน แนวคิดและข้อมูลเกี่ยวกับหอกระจายข่าวสาร/เสียงตามสาย และแนวคิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม

แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนและองค์ประกอบของชุมชน ใช้ประกอบการศึกษาบริบทชุมชนในอาณาบริเวณที่แน่นอน มีการปฏิบัติต่อกัน มีความสัมพันธ์กันตามวัฒนธรรม และความสัมพันธ์ทางสังคม ชุมชน

แนวคิดและข้อมูลเกี่ยวกับหอกระจายข่าวสาร/เสียงตามสาย ใช้ประกอบการศึกษาการดำเนินงาน เสียงตามสาย อันประกอบด้วย การบริหารจัดการ และการจัดการกระจายเสียง

สำหรับแนวคิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม นำมาใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเสียงตามสาย ซึ่งจัดแบ่งระดับการมีส่วนร่วมได้ 5 ระดับ คือ 1) การมีส่วนร่วมด้านนโยบายเสียงตามสาย 2) การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ผลิตรายการ 3) การมีส่วนร่วมในฐานะแหล่งข้อมูล 4) การมีส่วนร่วมของประชาชนในฐานะผู้รับสาร 5) การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยมีปฏิริยาตอบกลับ

3. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (In-depth Interview) การสัมภาษณ์กลุ่ม การวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) ในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการดำเนินงานเสียงตามสายโดยใช้แบบสังเกตช่วยในการสังเกต การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีเจาะจง (Purposive Sampling) กำหนดผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้นำชุมชนและประชาชนที่มีส่วนร่วมดำเนินงานเสียงตามสาย แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มแรกเป็นตัวแทนจากเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อที่ดำเนินงานเกี่ยวกับเสียงตามสาย กลุ่มที่สองเป็นตัวแทนแกนนำกลุ่มองค์กรชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานเสียงตามสาย และกลุ่มที่สามเป็นตัวแทนผู้ฟังที่มีส่วนร่วมกับการดำเนินงานเสียงตามสาย โดยคัดเลือก